

Daniel Michaelis Jacobus Danneelius

De Dicto Apostolico I. ad Timoth. III. v. XVI. Citra Controversiam Magnum Est Pietatis Mysterium, Deus Manifestatus Est In Carne : Disputatio Anniversaria

Rostochi[i]: Richelius, 1651

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn741203286>

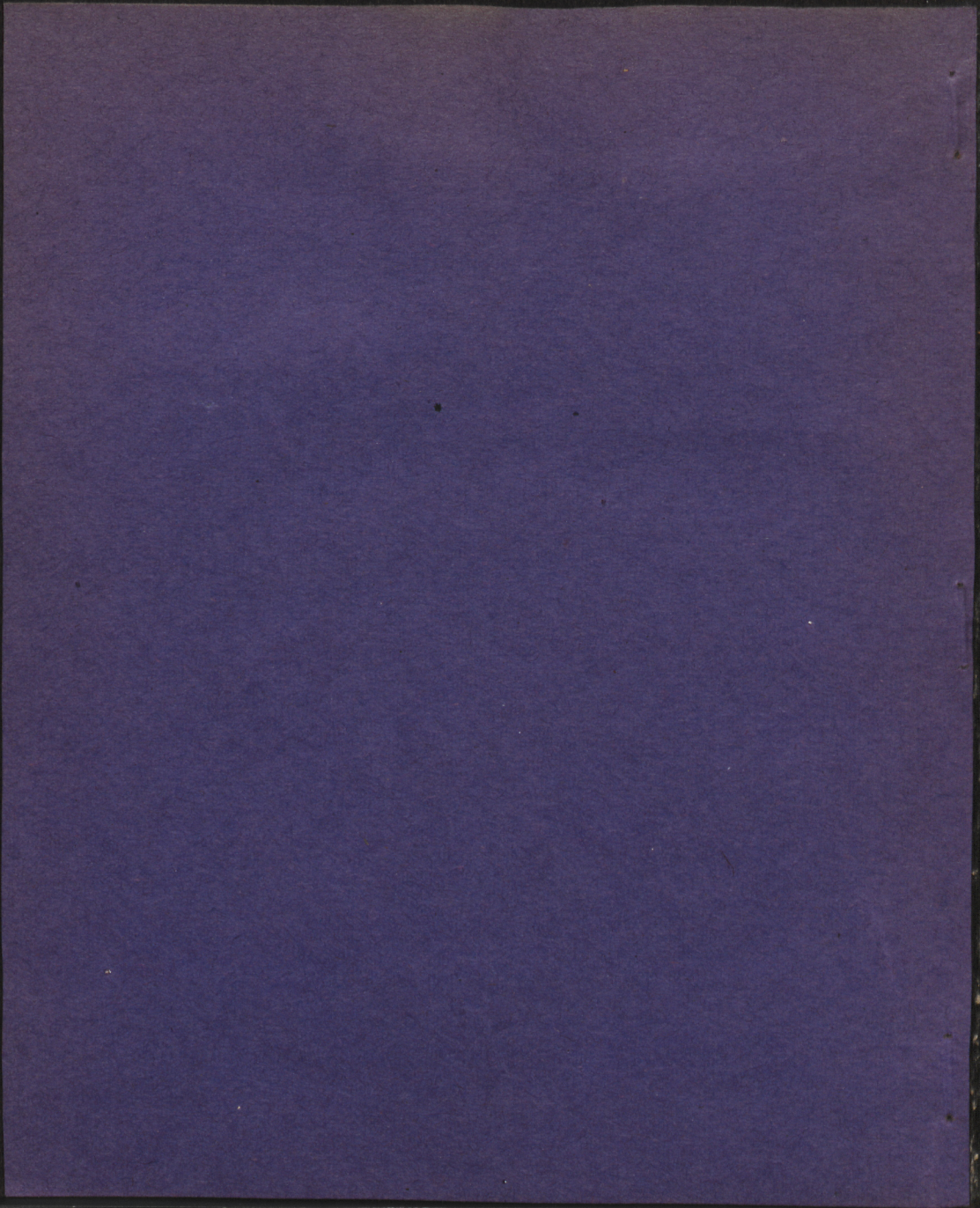
Druck Freier Zugang

RLu theol 1657.

Michaelis, Daniel/a

Vert.: Dannel, Jacob

D. O. M. A.

42

DE DICTO APOSTOLICO

I. ad Timoth. III. v. XVI.

CITRA CONTRO-
VERSAM MAGNUM
EST PIETATIS MYSTERIUM,
DEUS MANIFESTATUS EST
IN CARNE,

DISPUTATIO ANNEVERSARIA,

in qua

SUB PRÆSIDIO

DN. DANIELIS MICHAËLIS,
S. THEOL. DOCTORIS, EJUSDEM;
QUE PROFESS. PUBL.

Publicè respondebit

JACOBUS DANNEELIUS

Anclamiæ Pomeranus.

*Ad diem VIII. Januar. in Audi-
torio Majori.*

ROSTOCHI

Typis Johannis Richelii, Sen. Typogr.

Anno c1o 1o c LL.

1651

72

D. O. M. A. DE PICTO APOSTOLICO

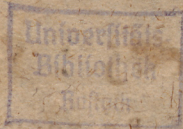
CITRA COMITRO
V. ERSIAM MAGNAM
EST PISTINA MISTEIBAM

T. MENTAO MENTAO MENTAO

D. DANIELS MICHAELIS
S. THEOL. DOCTORIS HESDEM

JACOBUS DANIELIUS

Address: 111, Jansen, in de die

P. Johanne die ...

FINIS

Redit per DEI gratiam illud Anni tempus, quo Genethlia Ser-
uatoris nostri, omnibus lætitiis exultans, CHRISTI cele-
brat Ecclesia. Nimirum, unde nobis æternæ salutis exitit
exordium, inde non incommodè sibi ducendum esse Ecclesia
statuit Anni principium. Et quis Christianorum sibi non promittat
omnem totius vitæ spatii felicitatem, ac deniqve gloriam futuri se-
culi, qui debitâ fidei attentione meditatur suavissimam illam Nanciû
cœlestis Orationem, quâ, *Eccæ, inquit, annuncio vobis gaudium ma-
gnum, quod futurum est omni populo, quia natus est vobis hodie Serua-
tor, qui est CHRISTUS Dominus in civitate David?* Nam, *omnium
confessione magnum pietatis est mysterium, DEUS in carne manifesta-
tus est.* Filius nempe DEI proprius & unigenitus in unitatem in-
finitæ personæ suæ veram atqve integram ex Mariâ Virgine adsumsit
Humanitatem, non sine profundissimâ duarum Naturarum, Divinæ
& Humanæ, inter se tùm Unione tùm Communione, & Homo natus
est, ut nos ab omni malo liberatos, divinæ Naturæ participes redde-
ret, filios DEI faceret, & hæredes constitueret vitæ ac salutis æternæ.
Neqve verò paucis tantùm, sed omnibus omnino hominibus, tan-
tam adquisivit gloriam. Id quoties mentem hominis verè Christia-
ni subit, quod singulis momentis fieri debebat, non est dubium, quin
summâ lætitiâ perfundatur, totusq; in pietatem ac devotionem de-
tur. Tantum enim hoc immensi DEI in nos miseros beneficium
est, ut majus nulla mens creata concipere, aut lingua effari possit; quâ
de causâ nec parere potest aliud in pectore piorum, quàm gaudium
& lætitiâ. Tantum etiam hoc mysterium est, ut sublimius nul-
lum existat, atqve adeò ex ejus consideratione nil nisi devotio & pie-
tas sequi queat. Placet itaqve sanctâ *naue d'aleia* meditari aliquid
de admirando illo, & ipsis Angelis imperferibili Incarnationis Filii

DEI mysterio ex loco maxime illustri i. ad Timothei 3. v. 16. Ομολο-
 γημάτων μέγα ἐστὶ τὸ ἁποκάλυψαι μυστήριον, θεὸς ἐφανερώθη ἐν
 σοφίᾳ: ad cujus explicationem dum accingimur, Immanuelem no-
 strum JESUM CHRISTUM ex animo invocamus, ut lumine
 verbi sui mentes nostras illustret, Lingvam & calamum regat, faci-
 atq; ut mysteria salvifica, nobis in verbo patefacta, dextrè assequa-
 mur, probè intelligamus, devotè expendamus, salutariter ac grato
 animo usurpemus.

§. 1.

In priorè ad Timotheum Epistolâ id unice agit: intenditq; Apo-
 stolus, ut *Ministerium Ecclesiasticum rectè ordinet ac constituat*: quo
 nomine (I.) ratione *Doctrinæ*, *sinceram Verbi DEI Prædicationem*
 postulat, & quidem tum Verbi *Legis* Cap. 1. tum Verbi *Evangelij* C. 2.
 (II.) ratione *Personarum*, quæ Verbum illud prædicent, requirit *de-*
bitam idonearum personarum circumspeditionem Cap. 3. idq; *Primò* in
 hunc *Modum*, ut sistat tum *accuratam requisitorum Episcopi recen-*
sionem v. 1-7. tum *notandam Ministrantium in Ecclesia descriptionem*
 v. 8-13. (quæ duo membra, aliàs *specialius* juxta Textum deducenda,
 nunc *generatim* proposuisse sufficiat, ut ordine, quo volumus, dedu-
 camur). Deindè *Causam Finalem geminam* subjicit: *Prior* est, *Eccle-*
sia DEI ædificatio, cujus ostendit (1) *Modum*, eumq; in *probâ in domo*
DEI conversatione constituit v. 14, 15. α (2) *Causas*, quia (1.) ipse
 DEUS vivus in Ecclesiâ, ut in domo suâ, habitet v. 15. α (2.) DEUS
 veritatem verbi sui tum defendendam tum conservandam apud Ec-
 clesiam deposuerit v. 15 β. *Alterâ* Causa Finalis est, *Nominis CHRI-*
STI Prædicatio, cujus & *Causam* & *Modum* notat v. 16.

§. 2. *Causa* est, quia *doctrina de CHRISTO, omnium piorum*
confessione maximum est mysterium. Ομολογημάτων μέγα ἐστὶ τὸ ἁ-
 ποκάλυψαι μυστήριον, ait Apostolus. *Μυστήριον* illam vocat, id est,
 rem arcanam & absconditam, quæ ab humanâ ratione absq; divinâ
 revelatione & Spiritus S. lumine cognosci nequeat, quomodo hæc
 vox usurpatur Dan. 2. v. 18, 19. apud 70. & passim in Nov. Testament.
 Luc. 8. v. 10. Rom. II. v. 25. Eph. 5. v. 32. &c. Quemadmodum enim
 I. Cor. 2. v. 14. dicitur, *quod animalis homo non percipiat ea, quæ sunt*
Spiritus

Spiritus DEI: ita cum primis doctrina de CHRISTI personâ & officio est magnum mysterium, omni humanæ rationi usque adeo occultum, ut etiam CHRISTUS ipse dicat: *Nemo novit Filium nisi Pater* Matth. ii. v. 27. Et cum Petrus de CHRISTO confessionem suam edit; inquit; *Tu es CHRISTUS Filius DEI viventis*, respondet ipsi CHRISTUS: *Beatus es Simon Bar-Jona, quod caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui est in cælis* Matth. 16. v. 16, 17. Cæterum addit Apostolus esse *ὁμολογούμενος μέγας* *δοσεύειας* *μυστήριον* ex confesso, sive, ut non nemo ex Veteribus habet, *omnium confessione*, vel, ut Erasmus, *citra controversiam magnum pietatis mysterium*, non, quod nunquam controversia circa doctrinam de CHRISTO mota sit, sed quod apud omnes pios Christianos in confesso sit, hanc esse ingens humanæ rationi impervium mysterium: *ὁμολογούμενος*, *ὡς ἡμεῖς μέγας*, *ἀναμψόστολον* *ἡ ἐστὶν* inquit Chrysost. homil. XI. in h. l. Vocatur item mysterium pietatis, quia ad pietatem maxime invitat & impellit: *Apparuit enim gratia DEI salutaris omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem, & mundi desideria sobriè, & justè, & piè vivamus in hoc seculo* Tit. 2. v. 11.

§. 3. Et hæc de *Causâ* prædicationis Nominis CHRISTI: Nunc pedem proferemus, & considerabimus *Modum*, quo Ministri Verbi DEI nomen CHRISTI prædicare debent. *Istum* tùm in *Genere* Apostolus proponit, tùm verò deinde in *Specie*. *Generalis* prædicationis illius *ratio* in duobus veluti momentis consistit: quorum prius est, quod *DEUS manifestatus sit in carne*. *Θεός*, inquit Apostolus, *ἡ φανερώθη ἐν σαρκί*. Vulgatus interpres, Ambrosius, Hieronymus & Theodoretus legunt: *Quod manifestatum est in carne* sine additâ voce *DEUS*. Et hanc lectionem etiam Erasmus alteri illi, quam expressimus, præfert: Sed Græci Codices constanter legunt vocem *Θεός*. *Mibi* subolet, inquit Erasmus in Annot. *DEUM* additum fuisse *adversus hæreticos Arrianos*. At facilius dici potest, *DEI* nomen sublatum fuisse ab iis, qui vel Deitatem CHRISTI, vel utriusque Naturæ Unionem, jam inde ab ipso conceptionis momento factam, negabant, quod Beza credit, quem vid. in major. Annot. Et hoc etiam *Cornelius à Lapide* approbat, ejusq; rei hanc narrationem adfert,

fert, quod nimirum Græci nonnulli Codices olim legerint δ Θεός,
 vel δ , Θεός, Macedonius autem Nestorianus hunc locum corruerit,
 legens ω s pro δ s, atque ita interpretatus sit: ut (homo JESUS dici
 posset &) esset DEUS, apparuit per carnem, & in corpore JESU
 habitavit. *Estius* hæc suo comprobat suffragio, & in testimonium
 rei adducit Liberatum Diaconum in Breviar. c. 19. Tradit eadem
 de Macedonio Patriarchâ Alfonso Salmero Tom. 15. in N. Test. in
 1. Tim. disp. 12. p. 518. quodq; Macedonius in fidei professione sa-
 tis sincerum se non præbuerit, etiam *Evagrius* testatur Hist. Eccles. l. 3.
 c. 31. Sed quicquid de hoc sit, omnes circumstantiæ Textus nomen
 DEI requirunt. Porro ait Erasmus: *Jam agit adversus Judæos, qui
 per gratiam CHRISTI conabantur legem obtrudere. Unde verò istud
 manifestum est? In genere quidem judaicarum genealogiarum & fa-
 bularum facit mentionem cap. 1. hujus Epist. v. 4. & alibi, sed quod
 de legis pro gratiâ CHRISTI obtrusione Apostolus hic disputet,
 nullo solido apparet documento. *Mysterium*, inquit Erasmus, *vocat
 prædicationem Evangelij prius occultam & ignotam mundo, nunc verò
 manifestatam in universo mundo.* Atqui hoc non obstat, quò minus
 expressius ipsa ϵ νοσιπρωτος, tanquam fundamentum mundo com-
 municandorum, ab Apostolo præposita fuerit. Subjicit Erasmus,
*mysterium fuisse justificatum in Spiritu, id est, hanc prædicationem habu-
 isse vim justificandi in CHRISTO per fidem sine lege Mosaicâ.* Ubi au-
 tem quæso justificare ita sumitur, ut idem notet ac justitiam in
 CHRISTO proponere? addit Erasmus, *mysterium post resurre-
 ctionem receptum esse in cælum, unde fuerat profectum.* Sed quomo-
 do dici potest, prædicationem Evangelij receptam esse in cælum?*

§. 4. Cum Erasmo etiam *Sociniani* locum hunc ad Evangelij
 um detorquent, quod infra suo loco verbis illorum planum facie-
 mus. Nunc videamus, quid contra authenticam dicti Apostolici
 lectionem adferant: Latine, inquiunt, editiones pro voce DEUS
 habent pronomen *quod*, & manifestationem in carne non ad DEUM,
 sed ad pietatis mysterium referunt; quam lectionem, utpote
 ϵ νοσιπρωτος mysterio elidendo convenientiorem, sibi magis arri-
 dere profitetur Socinus adversus Volan. p. 249. & provocat ad ean-
 dem

dem Smalz. homil. 8. in Joh. 1. p. 89. & in refut. thef. Graw. de Incarn. p. 6 item Volckel. l. 5. de verâ Relig. c. 11. p. 462. Verùm non possunt eadem satis tutò nisi Christomachi, quùm id ipsis etiam omninò certum sit, non Latinam, vel quancunqve aliam translationem, sed solùm Græcum Textum in Novi Testamenti scriptis pro *Ἰησοῦς υἱὸς θεοῦ* & authentico habendum esse. Proinde ne sibiipsis quidem, nedum nobis satisfaciunt, dum ad subruendum fidei nostræ fundamentum diversam Latinorum exemplarium Lectionem urgent.

§. 5. Neque huc quicquam momenti adfert Smalzii axioma, quod in refut. thef. Graw. l. c. proponit: *Ex locis, quorum varia est lectio, nihil certi concludi posse, verius est, quam ut probari debeat.* Nam id ita simpliciter intellectum falsum est, quod idcirco hunc in modum restringendum: *Ex locis, quorum varia est lectio, nihil certi concludi potest, si sc. primò ea varietas lectionis sit in fontibus vel authentico Textu, non tantùm in ipsis versionibus: si secundò ita comparata sit, ut, utra è variis lectionibus verior sit, planè incertum sit, nec vel è Textu circumstantiis, vel ex analogiâ fidei, aliisq; Scripturæ locis, vel ex antiquis & probatis exemplaribus, vel postremò è Veterum allegatione & interpretatione definiri possit: si deniqve tertio non solùm verbotenùs eadem lectiones discrepent, sed etiam dissonantes reddant sententias.* In hoc autem Oraculo nostro variam in ipso fonte Græco lectionem occurrere, ne ipse quidem Smalzius certò affirmare potuit.

§. 6. *Enjedinus* autem & *Volckelius*, quamvis audaciores hac in parte, vocem DEI in omnibus Græcis Codicibus reperiri negent, nullum tamen, in quo defuerit, nominare potuerunt. Neque hactenus inventus fuit, qui ullum Græcum Codicem, sive manuscriptum, sive excusum, verustum vel recentem, se deprehendisse testatus sit, in quo vox ista desiderata fuerit. Nullam hinc Græcorum exemplarium discrepantiam Rob. Stephani observavit, qui 17 Codd. Græcos summo contulit studio, & inter eos verustissimos quosqve diligentissimè conquisitos: nullam Autores editionis Complutensis notarunt, qui castigatissima omni ex parte, verustissimaq; exemplaria archetypha, nec non Vaticanæ Bibliothecæ Codices antiquissimos adhibue-

tribuerunt: Nullam Hervagius advertit, qui ex optimorum exemplarium collatione varias discrepantes lectiones annotavit, editioni Basileensi Ann. 1545. subjunctas. Laurentius Valla Vulg. versionem cum diversis Græcis Codd. contendit, sed nullum Græcorum Codd. vocem Θεὸς omittentem reperit, undè in collat. N. Testam. ad h. l. annotat: *Quod neutraliter legitur (intellige in vulgatâ) masculinè legendum est, addendumq; DEUS, sic enim est græcè: Et planè, s. haud dubiè, s. quod græco magis respondet, & sine controversiâ, id est, confessè ὁμολογημένως, magnum est pietatis mysterium DEUS est manifestatus &c.*

§. 7. Theodorus Beza, qui non tantùm secundâ curâ 17. Codd. Græcos, à Rob. Stephani citatos, accuratissimè contulit, sed & Claræmontanum, miræ antiquitatis exemplar, adhibuit, in editione Novi Testamenti observat, omnes Græcos Codices perpetuo consensu vulgatæ lectioni Latinæ repugnare. Sebast. Castell. legit etiam in suis Codd. & reddidit: juxta Græca exemplaria, DEUS apparuit in carne. Erasmus ipse, qui varios itidem & antiquissimos Græcos Codices adhibuit, vocem Θεὸς in omnibus Codd. legi negare non ausus fuit, sed potius Græcè sic haberi, Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, & quæ sequuntur ad DEUM referri fatetur. Pontificii etiam nostri temporis, qui post Tridentini Concilii decretum omnibus modis id agunt, ut vulgatam latinam versionem ubiqve tueantur, infiteri tamen hic non possunt, Græca exemplaria, constanter habere vocem Θεὸς, neqve ullum, Latinæ translationi suffragantem, Græcum Codicem adducere possunt. Quocirca Cornel. à Lapide & Gvilhelm. Estius in commentar. ad h. l. palmam hîc vel inviti Græcæ lectioni deferunt.

§. 8. Eam præterea lectionem non tantùm recentium Græcorum Codicum esse, sed & antiquissimorum, tum vetustissima exemplaria, ab antè dictis Autoribus collata, testantur, tum veterum Græcorum interpp. monumenta loquuntur, qui constanter in hoc Textu Θεὸς λέγειν agnoverunt. Athanasius in principio libri de Incarnat. contra P. Samosatensem: *Quapropter, inquit, à Paulo dictum est, magnum esse citra controversiam mysterium pietatis, DEUM manifestatum.*

festatum esse in carne. *Joh. Chrysostr. Homil. XI. in c. 3. ad Tim. sic legit & interpretatur: Et reverà magnum est pietatis mysterium, DEUS manifestatus est in carne. Quibus profectò verbis dispensatio pro nobis assumptæ carnis exprimitur: Quia enim de Sacerdotibus differens, nihil ejusmodi statuit, cujus in Levitico præceperat lex, ad altiora profectò nos subvehit, quod sc. in carne manifestatus est conditor. Vid. & ejusdem homil. 14. in Joh. c. 1. item Ignat. epist. 3. ad Magnesianos. Orig. in epist. ad Rom. c. 1. l. 1. Cyrill. de Incarnat. Unigen. p. 240. Theoph. comment. h. l. &c. Latini etiam Interpp. quamvis non legant vocem DEUS, unanimiter tamen hunc locum de Θεῷ Ἰησοῦ, ejusq; Incarnatione, intelligunt. Ambrosius in Comment. h. l. Sacramentum, ait, mysterij DEI, quod est CHRISTUS, in carne dicit manifestatum, quod latebat in Spiritu: Natus enim homo filius DEI, qui in secreto erat apud DEUM, opere & prædicatione declaravit se creaturæ. Quod & habet in Symb. Apost. ubi humanam naturam hoc ipso in sanctæ Trinitatis substantiam & consortium ingressam scribit. Hieron. in Comment. h. l. Quod scire te cupio Sacramentum Incarnationis CHRISTI, per quam generi humano pietas collata est, quod nunc in carne ejus declaratum est. Nec aliter alii Patres.*

§. 9. Quibus accedit, quòd Syrus ita vertat, ut vocem DEUS subintelligat; Verè magnum est mysterium hoc justitiæ, quòd (DEUS) revelatus est in carne. Ipse porrò contextus sic, ut est in Græco, & non aliter legendum esse manifestè evincit; nam nec mysterium pietatis s. prædicatio Evangelii rectè dicitur vel in carne manifestata, vel in Spiritu justificata, minime omnium autem sursum recepta in gloriam. Undè voculam hinc in Latinâ versione deesse, & non illam, sed Græcam lectionem veram ac genuinam esse pater. Quam etiam *Racovienses Sociniani* in translatione suâ German. N. Testam. exprimunt: *GDZ ist geoffenbaret worden im Fleisch.* *Franciscus Davidis*, Socinianorum in oppugnandâ Incarnatione Filii DEI *ουσαίουτος*, Græcam lectionem non tantum admittit, sed & de CHRISTO, vi veritatis constrictus, exponit: Sic enim in Act. Colloq. Transyl. d. 3. scribit: *DEUS manifestatus est in carne, justificatus Spiritu &c. nequaquam de secundâ aliquâ invisibili personâ intelligi potest, sed homine JESU CHRISTO, qui est DEUS manifestatus in carne,*

carne, & assumptas in gloriam, & Gentibus predicatus. Imò & ipsa
Sinalius Græcæ lectionis sinceritatem tandem agnovit, & eandem
 Latine anteferendam esse ingentiè fassus est libr. de Verb. Incarn. c. 18.
Omnia exemplaria Græca hætenus constantèr vocem DEI habent: Et
porrò: Nos Græcum Textum vulgata longè anteponendum esse cense-
mus, is verò habet: DEUM in carne esse manifestatum. Item: DE-
UM apparuisse in carne, sicut cum Paulo confitemur: Et: DEUM in
carne manifestatum esse dicimus. Taceo, quòd universalis omnium
nostri teuporis Codicum Græcorum corruptio statuenda sit, si vo-
cem Θεῶν, quæ in omnibus legitur, irreptitiam quis dixerit, quod di-
vinæ repugnat providentiæ, neque ab ipsis Socinianis admittitur.
 Tantum de authenticâ vocis Θεῶν lectione.

§. 10. Cæterum nomen Θεῶν sumitur hoc loco Θεοῦ γεννητός
 pro æterno DEI Filio, ut mox patebit. Hic est DEUS ille, qui
 ἐφανερώθη ἐν σαρκί. Sanè DEUS est naturâ absconditus DEUS
 ΠΡΩΤΟΕῤῥΑ. 4. v. 15. μορφῶν ἀφανῶν, ἕως ὁρίσεως, habitans in
 luce inaccessâ. 1. Tim. 6. v. 16. Ex ejusmodi vero abstrusâ luce, ingenti
 erga nos homines amore ductus, prodiit, & vitotius Evangelicæ Hi-
 storiciæ ita in carne apparuit, ut Hum. Naturam, carnem & sanguinem
 ex Mariâ Virgine per Spiritus S. virtutem in divinam suam personam
 admirabili modo adsumferit. Undè jam per φανερώσων Θεῶν ἐν
 σαρκί nihil aliud intelligitur, quàm ἐνσαρκίωσις DEI λόγῳ. Quæ
 explicatio & phrasi Scripturæ bellè congruit: Vita quæ erat apud
 Patrem, ἐφανερώθη ἡμῖν. 1. Joh. 1. v. 2. εἰς τὸ φανερώσῃ ὁ υἱὸς τοῦ
 Θεῶν. 1. Joh. 3. v. 8. JESUS CHRISTUS in carne venit. 1. Joh. 4. v. 2.
 Verbum caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam ejus,
 quasi unigeniti à Patre. Joh. 1. v. 14. quod idem est, ac si dicatur, DE-
 US vel DEI Filius manifestatus est in carne. Carnis & sanguinis par-
 ticeps factus est, Heb. 2. v. 14. passus est in carne. 1. Pet. 4. v. 1. veluti
 h. l. dicitur, quod apparuerit in carne. Et quia Apostolus ibi ce-
 lebrat gratiam DEI φανερωθέντων ἡμῖν ἡμεῶν ἡμεῶν ἡμεῶν ἡμεῶν ἡμεῶν ἡμεῶν
 2. Tim. 1. v. 10. indè olim, imprimis apud Græ-
 cos, nomine Θεοῦ γεννητός vel Θεοῦ γεννητός dictus fuit dies Natalis D O-
 MINI,

MINI, quo videlicet DEUS in carne hominibus *Ἰησοῦν* sive apparuit. Vid. Euseb. initio Histor. Eccles. Epiphani. hæc. 51. & Soidam.

§. 11. *Sociniani* hic genuinam Aphorismi Apostolici sententiam pessime corrumpunt & depravant, negantes, in eo de Incarnatione Filii DEI sermonem esse. *Socinus* primipilus geminam adfert *ἐπελάττει* Resp. alter. ad Resp. Andr. Volan. p. 245. & 249. Prior hæc est, quod DEUS Pater manifestatus sive patefactus sit in carne, quatenus CHRISTUS in carne apparuit, quem qui videt Patrem videt Joh. 14. 9. quique imago est DEI inconspicui Col. 1. v. 15. Heb. 1. v. 3. Altera est; Pietatis mysterium, quod Evangelio continetur, in carne, id est, per carnem, per homines sc. mortales, & multis calamitatibus obnoxios, initio ab ipso CHRISTO facto, publicatum fuisse. Utramque corruptelam suam fecit *Georg. Enjedinus* in Explic. locor. V. & N. Test. p. 366. & 373. ita interpolatam: *illam*, quod DEUS Pater manifestatus sit in carne, hoc est, per viles & abjectos homines, CHRISTUM & Apostolos, quando mirifica & magnifica opera & consilia seu abdita hominibus per illos patefecit. *Hanc*, quod pietatis mysterium, hoc est doctrina Evangelii, de receptione Gentium circa ceremoniarum legis & circumcisionis observationem in numerum filiorum DEI, quod prius occultum fuerit, nunc universo mundo per imbecilles & viles homines manifestatum sit. Et si verò posterior depravatio multò convenientior Socino videatur, eam tamen solam secundum vulgatam versionem, non verò secundum authenticum Textum obtinere agnoscunt: Quapropter prolixâ illius confutatione minimè opus est, postquam Græcam lectionem, non verò vulgatæ versionis genuinam esse ostendimus. Et sanè prædicatum *ἰσχυρῶς ἐν οὐκί*, cum cæteris connexis, non multo meliùs & convenientius de mysterio pietatis, quàm doctrinam Evangelii notat, explicatur, quàm de DEO Patre, sed potius perversè de utroque. Hæc namque prædicata omnia, non ita comparata sunt, ut de doctrinâ Evangelii rectè dicantur, propriè explicentur; Quid enim? An prædicatio sc. doctrina Evangelii justificata est in Spiritu? num sursum recepta in gloriam?

§. 12. Sed dimissâ illâ glosâ, quæ vulgatæ versionis lectione nititur, alteram, quam authentico Textui affricare conantur, videamus,

mus, cum in fidei dogmatibus non vulgatae versioni, sed Graeco Textui insillendum esse Sociniani agnoscant, & hanc sententiam, DEUM nempe in carne apparuisse, ipse Smalzius disertè Paulo adscribat, ut supra notavimus. Hinc & potissimum in eo sunt Adversarii, ut alteram illam ipsius fontis sive Graeci Textus depravationem propugnent, quemadmodum videre est apud Enjed. loc. antea cit. Ostorod. contra Tradel. p. 2. c. 5. p. 109. Smalz. contra Grawer. de Incarn. & contra Franzium disp. 3. p. 65. nec non contra Smiglec. de div. verb. incarnat. nat. p. 45 & 103. quibus locis Smalzius vocem Θεός de DEO Patre ejuq; voluntate interpretatur. Catechismus item Racovien-
sis p. 113. *DEUM intelligit de voluntate DEI concernente salutem nostram, hanc manifestatam dicit per homines mortales, & pro verâ agnitam per miracula & virtutes, angelis notam, gentibus prædicatam, creditam & cum gloriâ receptam.* Pariter Jonas Schlichtingius, qui recentior est, in tractatu suo contra D. Meisnerum ante paucos annos edito p. 317. *Negamus, inquit, hic quoque aliam, quam Patris personam intelligendam esse.* Et paulo post: *Quod DEUS dicatur manifestatus in carne, id nequaquam ad commentitiam illam incarnationem referendum est, sed ad divinae voluntatis manifestationem per carnem factam, id est, per homines fragiles & infirmos, & quod carnem ac infirmitatem consequi solet, variis calamitatibus & afflictionibus subjectos.* Et postea p. 479. *Nequaquam concedimus DEI nomine CHRISTUM significari, sed unum illum DEUM, qui pater est, designari, contendimus.* Negamus enim, *DEUM manifestari in carne, significare DEUM carne seu Humana Natura conspicuum fieri.* Et post p. 480. *Dicitur DEUS manifestatus in carne, quod per homines infirmos, afflictos, & quos verè carnem fuisse apparuit, seipsum seu divinae voluntatis suae arcana patefecerit.* Vid. & Volckel. lib. 5. de Verâ Relig. c. II. p. 463. Stegmann. contra D. Botfaccum. p. 380.

§. 13. Hæc jam est Socinianorum quoad præsens Oraculum interpretatio, novissima scilicet, Ecclesiæ planè ignota, quin & à Scripturâ aliena, coacta, & ad Textum minimè faciens. Etenim nusquam Θεός in Scripturis idem est, quod *DEI voluntas*, vel *Evangelium DEI* DEUS dicitur; Et si vel maxime vox Θεός interdum metonymicè de voluntate DEI acciperetur, non tamen impropria signifi-

significatio admittenda est, ubi propria locum habere potest. *Non esse recurrendum ad figuras, nisi aliquis cogat necessitas, sobria Theologia regula est*, inquit ipse Smalz. in refut. Graw. p. 9. Nuspiam etiam voluntas DEI in carne manifestata perhibetur, sed Evangelium dicitur mysterium revelatum per Scripturas Prophetarum secundum præceptum æterni DEI Rom. 16. v. 26. & sic illustris ejus revelatio ab Apostolo amplificari solet: non enim per carnem & humanam voluntatem, sed per Spiritum DEI allatum est 2. Pet. 1. v. 21. Præterea nulli DEUS Pater dicitur in carne manifestatus, sed contra misisse filium in carnem Rom. 8. v. 3. Gal. 4. v. 4. Vid. supra §. 10. ubi Filio ejusmodi *Ὁμοιωσις* in Scriptura tribui docuimus. Quæ adducunt Adversarii, prorsus aliena sunt ab hac loquendi ratione. Verba CHRISTI Joh. 14. v. 9. *Qui videt me, videt Patrem*, quæ & Socinus attulit, & Smalzius peregre huc facere ait lib. de Verb. Incarn. p. 107. quàm diversa sint nemo non perspicit, cum in illis neque carnis, neque apparitionis in carne mentio fiat, imò ne innuatur quidem ullatenus, Patrem apparuisse in carne. Unde Socinus ipse ad verba & opera CHRISTI ea retulit, quæ etfi, ut addit, dicta & facta in carne, non tamen in ipsâ carne, sed in verbis & operibus CHRISTI visus ita dicitur Pater. Nec huc facit, quòd Filius imago Patris dicitur, Col. 1. v. 15. Ebr. 1. v. 3. id enim ratione carnis intelligi nequit, eo sensu, quòd Pater in carne CHRISTI apparuerit, siquidem non ipsa caro Patrem repræsentavit, cum illa sit corporea substantia, hic incorporea, illa fragilis & mortalis, hic omnis fragilitatis expertus & immortalis. Accedit, quòd aliud sit manifestari per carnem, aliud apparere in carne, quas propositiones diversas esse utut Adversarii negare nequeant, eas tamen citrà necessitatem confundunt. *In carne idem esse posse, quòd per carnem dicit quidem Smalzius loc. cit. verum non quid possit esse videndum, sed quid verè sit.* Præpositionem *ἐν* ordinariè & usitatissimè notare IN extrà controversiam est: ab usitatâ itaque nativâ & ordinariâ significatione absque causâ non est discedendum. Addimus & hoc, quòd prædicatum *Ὁμοιωσις ἐν σαρκί* inferat immediatam in carne apparitionem, non verò aliquem, qui carnalis est, ministrum vel medium esse, per quòd mani-

festatio facta sit. Ubi ejusmodi quid Scriptura innuit, ab aliquo vel per aliquem patefieri, revelari aut annunciari dicit, non verò in aliquo, ut 2. Cor. 1. v. 19. Gal. 1. v. 11. & passim alibi.

§. 14. *Secundo* de tali manifestatione loquitur Apostolus, quæ est sine dubio magnum mysterium, idq; non Veteris, sed Novi Testamenti: Contextus enim docet, agi hic de mysteriis Novo Testam. propriis. At DEUM se manifestare, voluntatemq; suam patefacere per homines mortales & fragiles non est *ὁμολογητέως μέγα μυστήριον*, cum naturaliter notum sit, DEUM se homini manifestare, quin & illabi posse ac solere menti humanæ, atque cum eâ loqui, quod & Ethnici crediderunt. At certe nullum mysterium naturaliter notum est, neque tam facile humanæ applaudit rationi. Porro DEUS jam inde ab initio in Vet. Testamento per infirmos & imbecilles homines se suamq; voluntatem manifestavit, *multifariam enim, multisq; modis olim locutus est Patribus in Prophetis* Heb. 1. v. 1. Quomodo itaque hæc manifestatio potest esse mysterium Nov. Testamento proprium? *Tertio* idem ex sequentium consideratione patet. Colligimus ita: De eo dicit Apostolus, quod in carne sit manifestatus, qui est justificatus in Spiritu, visus Angelis, prædicatus Gentibus, creditus in mundo, assumptus gloriose in cælum: Hæc enim omnia in Textu coherent, & ad Græcam vocem *θεός* referuntur. Atqui non DEUS Pater ejusq; voluntas, sed filius est justificatus in Spiritu, visus Angelis, peculiari modo & in mysterio prædicatus Gentibus, & creditus in mundo, denique gloriose in cælum receptus. Itaque de Filio DEI dicit Apostolus, quod in carne sit manifestatus. Ut *assumpti* veritas pateat, singula membra seorsim ponderabimus.

§. 15. *Ἐδικαιώθη*, ait Apostolus, *ἐν πνεύματι*, justificatus est in Spiritu, *θεός* sc. *φανερωθεὶς ἐν σαρκί*, DEUS manifestatus in carne: hæc enim *ἐν πνεύματι* repetenda sunt. Atque illud est alterum, in quo generalis prædicationis Nominis CHRISTI ratio, de quâ sup. §. 3. consistit. Verbum *δικαιώθη* inter alias, quas habet, significationes etiam denotat justum declarari, agnosci, celebrari, debitaq; justitiæ laude prædicari: Unde DEUS justificari dicitur, quando justitia, bonitas, fidesq; ejus patefit, agnoscitur & celebratur Rom.

§. v. 4. Psal. 50. v. 6. Vid. & Matth. 11. v. 19. Luc. 7. 35. Ceterum
 DEUS in carne manifestatus justificatus est in Spiritu, eà ratione, quòd
 Spiritus S. de ipso testatur, eum non tantum ratione suae personae per-
 fectè justum esse Heb. 7. 26. sed quòd sit JEHOVAH justitia nostra
 Jer. 23. 6. qui factus nobis justitia 1. Cor. 1. v. 30. conf. 2. Cor. 5. v. 21.
 Huc pertinet, quòd Spiritus S. super CHRISTUM, cum ad im-
 plendum omnem justitiam baptizabatur, in visibili specie ut columba
 descendit Matth. 3. v. 15, 16. & quòd CHRISTUS post ascensionem
 suam Spiritum S. miraculosè super Apostolos effudit Act. 2. v. 1. &
 seqq. ut per illius gratiam de sua restituerentur justitià. Et quem-
 admodum CHRISTUS ad Apostolos inquit: *Quum venerit ille Spi-
 ritus veritatis*, quia Patre procedit, *ille me glorificabit* Joh. 16. v. 13, 14.
 ita Spiritus hic manifestissimè per Scripturas Apostolorum testatus
 est, quòd noster ille Servator, DEUS in carne manifestatus, non tan-
 tum in seipso summè justus sit, sed quòd nobis etiam per virtutem
 meriti sui adquisiverit perfectam justitiam, quæ coram DEO valet
 Rom. 3. v. 22. conf. Esa. 53. v. 11. Joh. 2. v. 1. Itajam Filius DEI in
 carne manifestatus, justificatus est in Spiritu, non quasi per Spiritum
 S. justus effectus sit, sed quia Spiritus S. justitiam ipsius ubique verbis
 & operibus maxime prædicat. Similis loquendi modus extat Luc.
 7. v. 29. ubi dicitur, quòd publicani DEUM justificarint, ita nimirum,
 ut justitiam DEI agnoscerent, & prædicarent.

§. 16. Quo modo Ministri Verbi DEI nomen CHRISTI præ-
 dicare debeant, dehinc jam specialius & Creaturarum, & Creatoris rati-
 one Apostolus docet. Ratione Creaturarum, & quidem primò An-
 gelorum notat, quòd DEUS incarnatus ab Angelis conspectus sit: *ὡφθη*,
 inquit, *ἑωρατοῖς*, visus est Angelis. *Ὁπτατοῦ*, *ἰδεναι* (sicut & *ὁρατοῦ*,
ἰσασθαι) translatione ad animum & Spiritum facta est liquidò co-
 gnoscere, intelligere, agnoscere, & ad omnem cognoscendi mo-
 dum, non ad visum tantum refertur V. Matth. 9. v. 2, 4. Luc. 5. v. 20.
 c. 9. v. 47. Joh. 5. v. 19. 3. Joh. v. 11. Neque verò dubium, quin An-
 geli per dispensationis mysterium, in carne revelatum, multa cogno-
 verint, quæ ante nesciverint, ideò per CHRISTUM potest atibus
 etiam & principatibus, id est, Angelis, immotuisse scribitur multiformis

mis DEI sapientia Eph. 3. v. 10. Vident quidem illi semper faciem
 Patris cœlestis Matth. 18. v. 10. sed *ὡς ἄρα ἰδοὺς τὸν κύριον* tam subli-
 me mysterium est, in quod etiam Angeli *προσέκυρται* quasi oculis
 introspicere cupiunt 1. Pet. 1. v. 12. Proinde cum Filius DEI Beth-
 leemi natus esset, exercituum cœlestium multitudo laudes DEO ca-
 nebat Luc. 2. v. 14. Ministrabant etiam Beati hi Spiritus CHRIS-
 TO in humanitate, vitâ, passione, resurrectione & ascensione suâ
 V. Matt. 4. v. 11. Luc. 22. 43. & c. 24. v. 4. & seqq. Act. 1. v. 10. & seqq.
 Unde egregie nonnemo ex Veteribus, *CHRISTUS, inquit, nuncianti-*
bus Angelis conceptus, natus cantantibus, tentatus ministrantibus, passus
consolantibus, suscitatus apparentibus, assumptus comitantibus & testan-
tibus. Notandum hic, quod DEUS in carne manifestatus ita visus &
 singulari modo cognitus sit Angelis, ut hæc visio Angelica singulare
 pietatis mysterium sit, h. e. *res nova & incognita ipsorum Angelorum*
respectu, interprete Smalzio contra Graew. de Incarn. Filii DEI. Hoc a.
 nec de Patre, nec de voluntate divinâ, vel Evangelii doctrinâ, dici
 potest. Num enim hoc novum, quod Angeli DEUM videant, qui,
 ut jam diximus, *ἀπὸ πνεύματος* vident faciem Patris cœlestis? Num antè
 manifestationem CHRISTI & Apostolorum, in Novo Testam. fa-
 ctam, incognita fuit Angelis DEI voluntas, vel doctrina Evangelii,
 quæ per scripta prophetica jam fuerat patefacta in V. Testam. Rom.
 16. v. 26. cap. 1. v. 1. 2. Luc. 24. v. 27, 44. Joh. 5. 39. Act. 3. v. 20. & c.

§. 17. *Secundò ratione Hominum* subjungit Apostolus primò,
 quod DEUS incarnatus inter Gentes annuntiatus sit, *ἐκνεύχθη*, ait,
ἐν ἔθνεσιν, *prædicatus est Gentibus*, Barbaris, Idololâtris, & scelera-
 tis, idq; tanto cum successu, ut brevi temporis spatio Evangelium de
 CHRISTO in universum mundum ad omnes Creaturas, quæ sub cœlo
 sunt, transierit Col. 1. v. 6. 23. Etenim antè DEUS Judæos in populum
 peculiè elegerat Deut. 14. v. 2. & ex justo judicio omnes Gentes suas
 ipsarum vias ingredi sinebat Act. 14. v. 16. ut illo tempore sine CHRIS-
 TO essent, *abalienatæ à Politia Israëlitis, extraneæ à Testamentis pro-*
missionis, spem non habentes, & sine DEO in mundo Eph. 2. v. 12. Sed
 postquam Filius DEI, omnium Gentium desiderium Hagg. 2. 8, in
 carne manifestatus per meritum suum tam Judæos, quam Gentes
 cum

cum DEO reconciliaverat Eph. 2. v. 13. & seqq. tū ubiqve predicare curabat, qvōd etiam Gentes cohæredes & comparticipes promissionis vitæ æternæ esse deberent Eph. 3. v. 6. Hoc Scriptura mysterium vocat, qvōd æternis temporibus absconditum fuit Rom. 16. 25. super cujus impletionem David in Spiritu lætatur, inqviens: *Laudate DOMINUM omnes Gentes* &c. Psal. 117. v. 1, 2. conf. Rom. 15. v. 11. Deinde, subjicit Apostolus, qvōd *DEUS incarnatus verà fide à mundo receptus sit*, ὁπῆς ὁ θς, inqvit, ἐν κόσμῳ, *creditus est in mundo*, id est, ab obtenebratis in mundo hominibus, qvi hætenùs in horrendâ ἀπιστία incesserunt. Postquam verò DOMINUS verbum atqve Evangelium suum de CHRISTI Incarnatione & merito annunciari fecit, illos per istud tam admirabili modo convertit, ut multa millia ex Gentibus ad salvificam JESU CHRISTI agnitionem perducta fuerint, qvōd non nisi singulari DEI virtute, & efficaci operatione fieri potuit, cum hæc doctrina alioqvi gentibus stulticia fuerit I. Cor. 1. v. 23.

§. 18. *Postremò ratione Creatoris tradit Apostolus, qvōd DEUS in carne manifestatus gloriose in cælum assumptus sit* V. Phil. 2. v. 9. Eph. 1. v. 21. & seqq. ἀνελήθη, inqvit, ἐν δόξῃ, *assumptus est in gloria* sc. per gloriosam ascensionem in cælum: illud enim de ipsâ assumptione, in ascensione CHRISTI in cælum consummatâ, dici loca parallela evineunt Marc. 16. 19. *Et Dominus JESUS, postquam locutus est eis, ἀνελήθη εἰς τὴν ἑβανὸν* Act. 1. v. 11. *Hic JESUS, qui assumptus est à vobis in cælum, veniet, quemadmodum eum vidistis euntem in cælum;* sicut & universa Antiquitas explicat, mota verborum claritudine. Nimirum vox ἀνελήθη proprie significat *sursum recipi* v. 70. interpp. 2. Reg. 2. v. 9. & Syrac. c. 48. 9. item c. 49. 16. ubi de ἀναλήψῃ Eliæ & Enochi in cælum usurpatur. Ex eo itaqve manifestum, qvōd ultimum hoc pietatis mysterium voluntati divinæ vel DEO Patri minimè conveniat, quemadmodum & nusquam de Patre vel Evangelio ita scriptura loquitur, qvōd recipiatur in gloriam. Qui admittunt Evangelium, dicuntur quidem δέξασθαι & ἀποδέξασθαι τὴν λόγον τῶ θεῷ Act. 8. v. 14. c. 11. v. 1. nec non c. 2. v. 41. non verò ἀναλαμβάνειν θεὸν ἐν δόξῃ. Adde, qvōd hoc diversum sit mysterium à precedenti ὁπῆς ὁ θς ἐν κόσμῳ, qvo receptus

ceptio per fidem indicatur: itaque non potest eadem denotari, cum
dicitur Θεός ἀσπλάγῃς ἐν δόξῃ.

§. 19. Sic proposita & vindicata à pravis Socinianorum ex-
plicationibus verà ac genuinà dièi Apostolici sententià, jam sequen-
tes *Conclustiones* subjicimus. *Prima est: CHRISTUS est summus
& verus natura DEUS:* Negant id Photiniani, essentiam & naturam
in CHRISTI personà, præter humanam, nullam agnoscentes. Ex-
stat in loco nostro nomen Θεός, quod illi personæ tribuitur, quæ di-
citur apparuisse in carne. Illud nomen est *per se & in principali suo
significatu, usque proprio & absoluto essentia divina summa & eminentis-
sime character.* Patet id inter alia ex *oppositioe Idolorum & DEI:*
Nam S. Scriptura sæpe DEUM Idolorum essentia opponit, & qui-
dem in argumentis palmariis & principalibus, quibus idola non esse
DEUM, h. e. non habere divinam essentiam, ostendit, quia essentia
ipforum toto cœlo diversa sit ab essentiâ DEI, quippe quæ spiritualis
est & independens, à quâ ut causâ omnia dependent: cum contra
Idola materialia sint, ex auro, argento &c. constantia Esa. 44. v. 12.
seq. & factitia sint, ac opera manuum artificis Exod. 20. v. 23. Deut.
28. v. 64. Esa. 37. 19. Jerem. 16. v. 20. & corruptibilia sint, ac igne ali-
isq; modis corrumpantur & comburantur 2. Reg. 19. v. 18 &c.
itaque causæ sint rerum, sed omni potius agendi facultate, multoq;
magis actuali operatione destituantur Psal. 117. v. 5. seqq. Psal. 135. v.
16. seq. Hinc ita concludit Scriptura: *Quicquid est materiale, &
factitium ex auro, argento, ligno, & lapide: item, quicquid est opus
manuum artificis: Et, quicquid est corruptibile, & igne aliisq; modis
consumitur: ut & quicquid omni agendi facultate destituitur, id verus
DEUS esse non potest.* Ubi certè DEUS ratione *Nature* spectatur,
& natura divina idolis denegatur. Nam Idololatræ potestatem divi-
nam materialibus, factitiis & impotentibus rebus attribuebant, idcir-
cò Idololatrias convincuntur, quod iis, quæ naturam divinam non
habent, divinam potestatem adscripserint. *Atqui Dii Gentium s. Ido-
la sunt materialia & factitia &c.* E. Cum itaque idolorum essentia
opponatur appellationi DEUS, & quidem eâ ratione, ut propterea
nomen DEI idolis denegeretur, quod essentiâ à DEO diversi sint, uti-
que voce DEI *alia essentia summa* designatur, quæ cum essentiâ Ido-
lorum coincidere nequit.

§. 20. Vi-

§. 20. Videatur etiam Controversia, inter Eliam & Baalim de
 vero naturâ DEO agitata 1. Reg. 18. v. 21. seq. Num ille sit DEUS,
 qui sibi nomen JEHOVA, an vero is, qui BAALIS nomen sibi tribuit?
 & patebit, non de alio prædicato, quàm de summâ essentiâ di-
 vinâ sub illo prædicato DEUS controversi; Ita enim Propheta Elias
 1. c. Si JEHOVAH DEUS, sequimini illum, si autem Baal,
 sequimini illum. Simili ratione Act. 17. v. 23, 24. de DEO ratione
 essentiæ agitur, quis nempe verus ille DEUS sit, quem Athenienses
 venerabantur. Sic Paulus Gentium Idololatriam notans Rom. 1.
 v. 23, 25. mutasse, ait, Gentiles veritatem in mendacium, dum illis divi-
 nam adscripserunt potestatem, qui naturâ DEUS non erant, qua-
 drupedibus sc. reptilibus, & volatilibus. Servierunt Gentiles, dicente
 Apostolo, *Οἱς μὴ Οὐσὶ Θεοῖς, οἱς, qui naturâ Dij non sunt, sed
 εἰδότες Θεὸν non cognoscentes DEUM*, qui sc. Οὐσὶ naturâ DEUS
 est, ut oppositio docet Gal. 4. v. 8. Quocirca cum illi DEUM non
 cognovisse dicantur, qui iis, quæ naturâ DEUS non sunt, potestatem
 & honorem DEI tribuerunt, certè manifestum est, quod vox DEI
 ipsam essentiâ DEI denoter, adeoque, cum simpliciter adhibetur,
 DEUM illum unum, qui solus est naturâ DEUS. Hinc solus DEUS
 summus dicitur DEUS 1. Cor. 8. v. 4. non est DEUS alius nisi unus Jac. 2.
 v. 19. DEUS enim unus est. Et summus JEHOVAH appellatur DEUS,
 juxta quem non est alius Deut. 32. v. 39. Psal. 86. v. 10. Esa. 37. v. 16. c. 44.
 v. 6, 8. c. 45. v. 5, 21. c. 46. v. 9. Os. 13. v. 4. 2. Par. 33. v. 13. Psal. 46. v. 11.
 qui est summus Psal. 77. 14. Exod. 18. v. 11. Psal. 95. v. 3. Vide & Psal. 96.
 4. & Psal. 97. v. 9. Ubique igitur nomen DEI absolute & simplici-
 ter in Scripturis adhibetur, ibi summum & æternum DEUM designat.

§. 21. Unde talis resultat propositio: *Qui sensu proprio & ab-
 soluto DEUS vocatur, is est summus & infinitus DEUS.* Hæc solido
 argumento infringi nequit, nisi Phoriniani DEUM esse prorsus infi-
 ciari velint, atque adeo omnia in Sacris de DEO dicta incerta
 reddere. Si namque in Minore subsumatur, *Pater in S. Scripturâ
 sensu proprio & absoluto DEUS vocatur*, certè eum summum & in-
 finitum DEUM esse concedent: Itaque de Minore solùm controver-
 titur, quæ est: *Atqui CHRISTUS sensu proprio & absoluto vocatur hoc
 loco DEUS.* Hujus propositionis veritas è supra dictis manifesta est.

ubi, Paulum hic non de DEO Patre, sed CHRISTO loqui, ostendimus. Inde jam porrò notamus, quòd nomen *Ἰησοῦ* h. l. in *Subjecto* de CHRISTO efferatur, quòd indicium *summi DEI* esse Photiniani contendunt, quibus hæc Regula celebratur: *Quando Nomen DEUS (θεός) in subjecto Enunciationis absolute ponitur, summum DEUM, omnium rerum conditorem, designat.* Vid. Socin. contra Wujek. resp. ad c. 9. p. 375. Crell. de Deo & attr. div. col. 96. Schlicht. cont. Meisn. p. 145.

§. 22. *Secunda Conclusio: CHRISTUS est verus Homo, ὁμοῖοσι ἡμῖν καὶ πλὴν ἁθροπίας καὶ*, ut loquitur Synodus Chalcedon. *De naturali quoad principia, & consubstantiali nobis in CHRISTO Humanitate aliquot fuerunt hæreses. QUIDAM* Hæreticorum Veterum negarunt corporis veri & humani substantiam, tribuentes CHRISTO corpus vel cælestes, vel syderium, vel aëreum, ut Antidico marianitæ omnes, Valentinus, quem *ἀρεσιάζων* Epiphanius appellat, Proculus, Marcion, Manes, Cerdo, Jovius, Apelles, Blastus, Hermogenes, Menander, Manes Perfa &c. quibus conspirant ex recentioribus Anabaptistæ, Weigeliani &c. QUIDAM animæ substantiam aut in totum, aut quoad superiores facultates negarunt, eam à *λόγω* suppletam fuisse dicentes, ut Apollinaris, Apsychii &c. Hinc corpus ἀπύθη, & actiones naturales merè apparentes finxerunt, ut Basilides & alii.

§. 23. Nos assertionem nostram sic confirmamus: Quæ persona ita manifestata est in carne, ut sit nata ex semine Davidis secundum carnem, & nata ex muliere, nec non particeps facta carnis & sanguinis *παρὰ ἀληθείας* ut pueri, illa persona est verus Homo. At persona, quæ loco nostro absolute DEUS vocatur, quam CHRISTUM esse probavimus, ita manifestata est in carne, ut sit nata &c. E. Minor constat (1.) ex Rom. 1. v. 3. ubi de Filio DEI dicitur, quòd sit *natus ex πατρὶ γεννητός* Δαβὶδ καὶ σαρρῆς, ut Filium DEI non *φάντασμα* aliquod, vel spiritualem substantiam, vel corpus aëreum, sed verum corpus humanum, carne & ossibus constans, vel veram naturæ Humanæ substantiam, in quâ ob nostra peccata pati & mori potuit, assumisse, & nobis ὁμοῖοσι esse firmiter credamus. (2.) ex Gal. 4. v. 4. ubi omninò hoc indicare voluit Apostolus, filium DEI, qui fuit ante nativitatem ex muliere, missum fuisse, ut nasceretur ex muliere, assumendo Humanam

manam Naturam. (3.) ex Heb. 2. v. 14. Dicitur ibidem, quod *CHRISTUS* particeps factus sit carnis & sanguinis, a deo q̄i veri corporis naturalis humani. Cæterum ita *CHRISTUS* in personâ suâ μετὰ σαρκὸς ἔκτισται, sicut pueri communicaverunt. At pueri communicaverunt corpori & sanguini, quod anima vegetans, sensitiva & rationalis informavit, ut in confesso est. *E.* *CHRISTUS* etiam in personâ suâ ita μετὰ σαρκὸς ἔκτισται, ut animam vegetantem, sensitivam, & rationalem, corpus assumptum informantem, habeat. *Ad hæc*, q̄vi ita assumpsit carnem & sanguinem, ut per mortem imperium mortis destruere possit, illè assumptum carnem & sanguinem, animâ rationali præditum: Nam ubi non est anima, ibi mors fieri nequit. Ubi non est anima rationalis, ibi non est mors per se meritorie opposita mortis æternæ & imperio Diaboli. Atq̄vi *CHRISTUS* ita assumpsit carnem & sanguinem, ut per mortem imperium mortis destrueret, quod locus jam adductus habet. *E.*

§. 24. Quibus cognitum manifestum est, *DEUM* non misisse Filium in mundum, ut per externam duntaxat figuram nobis similis esset, & in externo χημιῶν inveniretur ut homo. Apostolus quidem ait Rom. 8. v. 3. quod *DEUS* miserit filium suum ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἀμαρτίας, & Phil. 2. v. 8. quod *CHRISTUS* ἐν χημιῶν repertus sit ut homo. Sed inde haudquaquam sequitur, quod specie tantum externâ corporis nobis fuerit similis: nam aliud est mitti ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς, & aliud est mitti ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἀμαρτίας. Quare ὁμοίωμα h. l. non excludit Humanæ Naturæ veritatem, sed peccati fœditatem: *CHRISTUS* enim non novit peccatum, in se sc. 2. Cor. 5. v. 21. sed est sanctissimus Dan. 9. v. 24. ὅσι, ἀγαθῶν, ἀμείνων, κεινωσισμῶν δὲ τῶν ἀμαρτωλῶν Heb. 7. v. 26. Neque χημιῶν loco adducto ex Epistolâ ad Phil. pp. opponitur veritati Humanæ Naturæ, sed cœlesti ac divinæ Majestati & gloriæ, quam *CHRISTUS*, vi personalis Unionis, inde à primo conceptionis & Nativitatis momento usurpare & ostendere potuisset, sicuti fecit in transfiguratione Matt. 17. v. 2. & significat infirmitates, quas in Statu exinanitionis spontè in se, excepto tamen peccato, suscepit: quod liquet ex scopo & connexione. Etenim ad studium ταπεινοφροσύνης exhortatur

Apostolus Philippenſes, & eis CHRISTI, qui ſeipſum extreme hu-
miliarit, converſationem ob oculos ponit, ut illam imitarentur.

§. 25. Tertia Concluſio; Filius DEI in perſonam ſuam ἀρρήτως ἐνώσθη
Humanam Naturam aſſumſit. Argumentamur: Qui eſt verus natu-
rā DEUS, & ſimul ita manifeſtatus eſt in carne, ut in plenitudine tem-
poris natus ſit verus Homo, is in perſonam ſuam aſſumſit Humanam
Naturam, adeoq; per infinitam æternamq; ſubſiſtentiā divinam Na-
turam cum Humanā arctiſſimè univit. Nam alioquin non ſervaretur
unitas ſuppoſiti. Sed Filius DEI eſt verus naturā DEUS, &
ſimul ita manifeſtatus eſt in carne &c. quod utrumq;e ſuperius oſten-
ſum. E. Filius DEI in ſubſiſtentiā ſuam profundiſſimā Unione
aſſumſit Humanam Naturam. Attendendum in ſuper, quod mani-
feſtatio Filii DEI facta dicatur loco noſtro non niſi mediante carne,
ut qui viderit hanc carnem, ſive hunc hominem, is ſimul DEUM
ipſum ſeu Filium DEI viderit. Undè ſequitur, quod DEUS cum carne
faciat unum, ὁμοῦς μόνον, ſeu unam perſonam, ſecus ſi hæc unio non
intercederet, id quod dicitur de homine, non poſſet ſimul dici de
DEO, veluti DEUS eſt in carne viſus, creditus, & in cælum ſuſceptus,
ſicut & Johannes dicit, ſe vidiffe & manibus palpaſſe verbum vitæ, (Fi-
lium DEI. Joh. 1. v. 1. 2. Hinc ejuſmodi locutio nunquam uſurpa-
tur de Prophetis & Apoſtoliſ, per quos DEUS ſe ſingulari quidem ra-
tione manifeſtavit, verum non eum in modum, ut cum illis faceret
unum ſuppoſitum, & humanæ proprietates de DEO ipſo enuncia-
rentur. Per Prophetas & Apoſtoli� DEUS ſe manifeſtavit medi-
ante verbo: ſed per CHRISTUM ſe manifeſtavit in carne, ſeu medi-
ante carne, & cum eā unitus eſt ad unum ſuppoſitum, ut DEUS &
caro ſit una ſubſtantia intelligens ultimo completa.

§. 26. Patet itaque, Filium DEI non apparuiſſe in carne, ſ. cor-
pore humano, ut Angeli, & ut Spiritus S. in ſpecie columbæ. An-
geli enim ad tempus tantum corpus aſſumſerunt, ob miniſterium ſibi
à DEO demandatum, & ejuſ corporis Formæ duntaxat aſſiſtentes fue-
runt: CHRISTUS autem habet ſuam carnem per πρὸς ληψιν ἐν
ἐνοσίχλωσιν. Angeli non apparuerunt, ut paterentur: Filius DEI
autem incarnatus eſt, ut pro peccatiſ noſtriſ moreretur. Hinc Ter-
tullianuſ libr. de carne CHRISTI p. 18. ait: Nulluſ unquam Angeluſ
in a deſcendit, ut crucifigeretur, ut mortem experiretur, ut à morte ſuſci-

apparetur: ut verò CHRISTUS missus ut moreretur: nasci quoque necessarium habuit, ut mori posset: non enim mori solet, nisi qui nascitur. Spiritus S. tantum ad tempus in specie columbæ apparuit, quam sibi appropriavit non per Unionem personalem & indissolubilem, sed symbolicam & temporalem: Filius DEI autem apparuit ut verus Homo per Unionem perpetuam & personalem.

§. 27. *Quarta Conclusio*: Unio illa ἐν ἑνὶ ὄντι non ad solam ἑνότητα τῆς λόγου, exclusâ divinâ ejus Naturâ, referenda est. Nam quodcumque DEO ipsi adscribitur, id nudæ & abstractæ personalitati, exclusâ divinâ Naturâ, tribui non debet, sed ipsi Divinæ Naturæ, secundum quam DEUS est DEUS, adscribendum est. Atqui φανερώσθαι ἐν σαρκὶ DEO ipsi in loco nostro adscribitur. Ergo. Dicimus tanquam cum Damasceno l. 30. O.F. c. 6. πάντες ἡ τελείη φύσις θεοῦ ἐν μέσῳ τῆς ἐαυτοῦ ὑποστάσεως ἐωθεῖται πᾶσι ἢ ἀνθρώπων φύσιν, καὶ ἡμεῶν μέσῳ. Et hoc contra quosdam Jesuitas, Scholasticos, & Calvinianos notandum est.

§. 28. *Quinta Conclusio*: Divina & Humana Natura in divinâ ὑποστάσει τῆς λόγου sibi invicem ubique & perpetuò presentissima sunt, ita, ut post factam Unionem hypostaticam neutra extra alteram alicubi & aliquando existat. Est enim hæc manifestatio DEI in carne inseparabilis, sive inseparabili, ut Textus noster docet. Ita enim in carne DEUS manifestatus est, ut primò singulari δικαιώσθαι, comprobatione & demonstratione Sp. Sancti opus fuerit, hanc manifestationem esse illam olim promissam σαρκὸς θεοῦ ἢ θεοῦ σαρκὸς, adeoque Messiam Filium DEI, Regem Israël, vere advenisse. Huc pertinet ὁρισμός οὗτος θεοῦ ἐν δυνάμει καὶ πᾶσι μαρτυροῦντος, de quo Rom. 1. 4. Secundo, ut Angelis ipsis innotescens, quem ante carnem in personâ suâ, in throno divino, in consortio S. Trinitatis habuisse minimè intellexerunt. Et sanè certum est, apparitionem illam DEI incarnati, quâ Angelis visus est, sic factam esse, ut caro ἀδιαιρέτως in λόγῳ visa sit, ut caro in ipso velut adyto S. Trinitatis, ubi λόγος ipse visus est, fuerit visa, ut caro nunc infra ipsos Angelos visa fuerit Heb. 2. v. 9. mox supra universos Eph. 1. v. 21. Tertio, ut in gloriam assumtus per ascensionem: nam verba illa de ipsâ assumptione, in adscensione CHRISTI in caelos consummatâ, dici supra adfertur.

§. 29.

§. 29. *Sexta Conclusio: Caro s. Humana Natura CHRISTI*
ὡσαύτως ad SS. Trinitatis consortium pertinet. Hujus Assertionis
 tale in dicto nostro fundamentum est: *In quo inseparabiliter manife-*
status est DEUS, & consequenter S. Trinitas, id saltem per unionem
pertinet ad DEUM, & consequenter ad SS. Trinitatem. Equidem DE-
 US manifestatus est in separabilibus, ut Rom. i. v. 20. verum hæc ad
 DEUM *ὡσαύτως* non pertinent, sed tantum ratione juris & poten-
 tiæ, quæ omnia ipsi subdita sunt. At fieri non potest, ut id, quod ad
 divinam aliquam personam *ἀδυνατέως, ἀδυνατάως, ἀδυνατός*
 pertinet, ad DEUM & ad Trinitatem, in quæ est totus, ut ita loqua-
 mur, DEUS, non pertineat. *Jam verò DEUS in carne inseparabiliter*
manifestatus est, uti §. præced. ex ipso Textu ostendimus. Ergo Ca-
 ro CHRISTI pertinet ad DEUM, & consequenter ad SS. Trinitatem.
 Negat hoc inter alios *Buseus, Jesuita Moguntinus, in Apologia con-*
trà D. Gerlachium Err. VIII. Beza respons. 3. ad Selnecc. volum. 2. p.
m. 465. Quam negationem Orthodoxa Antiquitas ut hæreticam
 anathematis fulmine percutit: Sic enim habet Canon I. Quintæ Sy-
 nod. Constantinop. Oecumen. Tom. 2. Concil. *Si quis non confi-*
tetur Dominum nostrum JESUM CHRISTUM, qui crucifixus est
carne, DEUM esse verum & Dominum gloria, & unum de sanctâ Tri-
nitatem, talis anathema sit.

§. 30. *Septima Conclusio: Divina & Humana Natura veram ac re-*
alem inter se invicem in personâ τὸ λόγῳ communionem habent. Axio-
 ma Veterum est: *Vbi est Unio, ibi communicio:* Nulla enim relatio pot-
 est esse sine correlatione, adeoque nec Unio sine Communionem. Osten-
 dimus autem §. 22. inter Divinam & Humanam Naturam esse veram ac
 realem in CHRISTO Unionem: Itaque verissima inter easdem Com-
 munionem intercedit. Locus noster hujus Communionem documenta
 præbet, *primò, quandò DEUM manifestatum esse in carne ait.* Et
 enim si inter Divinam & Humanam Naturam τὸ λόγῳ nulla est realis
 communicio, quomodo DEO *Φανερωσιν ἐν σαρκὶ ἢ ἐν σαρκώσιν* tribui-
 tur. Nonne Divina τὸ λόγῳ Natura per hanc veram ac realem
Φανερωσιν, verè ac realitèr particeps facta est carnis? Nonne Hu-
 mana Natura, in personâ τὸ λόγῳ per *Φανερωσιν* illam realitèr subsi-
 stendo

stendo, cum divinā simplicissimē ac perfectissimē communicat. *Secundo*, Cum id, quod dicitur de homine, simul de DEO enunciat, ut *DEVS est in carne visus, creditus, & in coelum susceptus*. Ejusmodi enim prædicatio Naturarum communionem requirit.

§. 31. Consentiant hic *Orthodoxi Doctores Veteres*, è quibus sequentes adducimus. Iren. l. 4. c. 34. *Per unionem facta est communicatio DEI & Hominis*. Basilus de Incarnat. Verbi: ἡ ἀνθρωπίνη τῆς κρείττης οὐκ ἐστὶν αὐτῆς μετέχουσα, ἀλλ' ἐστὶν ἡ τοῦ Θεοῦ. *Humana DOMINI caro ipsa particeps facta est Deitatis*. Item: *Deitas est in carne CHRISTI, sicut ignis in ferro, communicans ipsi propriam suam facultatem*. Athanas. ad Epictet. *Magis ipsi humane Nature magna accessio facta est*. Cuius & ἡμεῖς, & ἐκείνος Verbi ad eam. Euseb. l. 4. Demonstr. c. 13. *Verbum ex seipso suæ communicat carni*. Iterum: *Homo à Verbo assumptus est eis ἡμεῖς, & ἐκείνος, & μὴ ἀποκρίσθαι, in communionem Deitatis & beatitudinis*. Ita vice versâ Nyssenus: *Rex Regum venit eis ἡμεῖς, in communicationem vel communionem nostræ nature*. Quod facit ἀποκρίσθαι, illa personalis in hoc mysterio à Patribus celebrata, de quâ ex Orthodoxæ Græciæ monumentis ita scribit collector veterum sententiarum Damascenus l. 4. c. 16. ἡ θεῖα φύσις ἀμείβεται τῷ ἀνθρώπῳ, ἡ δὲ ἀνθρώπινη φύσις ἀμείβεται τῇ θεῷ, ἐκ τῆς ἀποκρίσεως ἀποκρίσθαι. *Divina Natura semel immixta per carnem desit carni ad ipsam ineffabilem circumincessionem*. Pertinet etiam huc definitio Unionis personalis Athanasiani Symboli, quod sit ἡ ἐκείνου & ἀνθρωπίνης ἐκείνου, ut correctissima exemplaria legunt, *assumptio Humanitatis in ipsam Deitatem ὁμοῦ*: nam in quâ naturam assumpta est Humanitas, ejusdem naturæ particeps etiam facta est.

§. 32. *Octava Conclusio*: *Personarum prædicationum mystica est ratio*. Eam evertunt, qui illas prædicationes verbales & tropicas appellant, ut *Calviniani*: Sic enim Danaus contra Chemnit. c. 12. p. 295. scribit: *He sententia DEVS realiter est Homo, & Homo est DEVS ita sunt explicanda & intelligenda, ut de personâ quidem ipsâ, seu de toto unito realiter dicantur, de toto tamen unito, aut singulis illius personæ naturis verbaliter tantum & per ἐκείνου ὁμοῦ, aut ἡμεῖς, aut ἡμεῖς, aut ἡμεῖς, enuncietur etiam per verba concretiva & personam*

sonam. Ergo hæc propositio Hic DEUS est Homo persona quidem
 ipsius ratione realis est, ipsius autem Natura Divina ratione non potest esse
 realis predicatio. Et Admonit. Neostad. p. 68. ait: Homo iste partim
 reipsâ, partim nominetenus est DEUS. Item p. 76. Predicatio humano-
 rum de DEO, & divinorum de homine, quantum ad Naturas, tantum
 est verbalis. Beza in colloq. Mompelg. p. 294. hanc propositionem,
 ille Homo est DEUS, per ἀνωμόσιον Zwinglii resolvit, inqviens:
 Intelligimus scilicet vocabulo Hominis Filium DEI, hoc modo, Filius
 DEI, qui unitus est Humanitati & Deitas ipsius est DEUS: Deitas
 enim Humanitati non est communicata. Vid. & eundem præfat. p. 1.
 ad colloq. p. 19. ut & Orthodox. Consens. p. 297. Leydenses in sy-
 nopsi. purior. Theol. disp. 25. th. 37. Disp. 16. syntagm. Leydensium
 th. 17. ubi verbalis dicitur idiomatum communicatio, cum dicitur, DE-
 US est Homo: Henr. Alting. L. C. p. 480. Tropicam dicit predicatio-
 nem, DEUS est Homo. Parili ratione Henr. à Dieft Enchirid. Theo-
 log. Christ. Loc. 16. p. 79. & seq. propositionem DEUS est Homo,
 impropriam & Tropicam esse affirmat.

§. 33. Cæterum hæc illarum prædicationum est origo etiam
 ex proposito loco. DEUS dicitur manifestatus esse in carne. Unde
 consequitur, DEUM in personæ unitate & ob eam intrâ se carnem ha-
 bere. Hinc per se fluit, DEUM in unitate personæ & ob eam homi-
 nem esse. Quoniam itaque DEUS ὁ λόγος personaliter habet assu-
 ptam Humanam Naturam, & Humana Natura personaliter habet inha-
 bitantem Divinam Naturam, inde natæ sunt Ecclesiasticæ propositio-
 nes, DEUS est Homo, Homo est DEUS. Ita P Lom-
 bardus lib. 3. sent. dist. 6. ex Patribus ait: Viriusque natura servata
 proprietate factum est, ut DEVS esset illa substantia subsistens ex animâ
 rationali & humanâ carne, & illa substantia esset DEVS. Unde verè
 dicitur DEVS est Homo. Homo est DEVS & Filius Hominis est Fi-
 lius DEI & è converso.

§. 34. Notamus verò de illis contra Calvinianos, antè citatos,
 esse illas prædicationes non verbales, nec tropicas, sed reales & proprias.
 Non quæritur hic (1.) An istæ verbales dici possint; omnis enim
 prædicatio, quæ verbis certis effertur, verbalis dicitur: sed an sint
 tantum

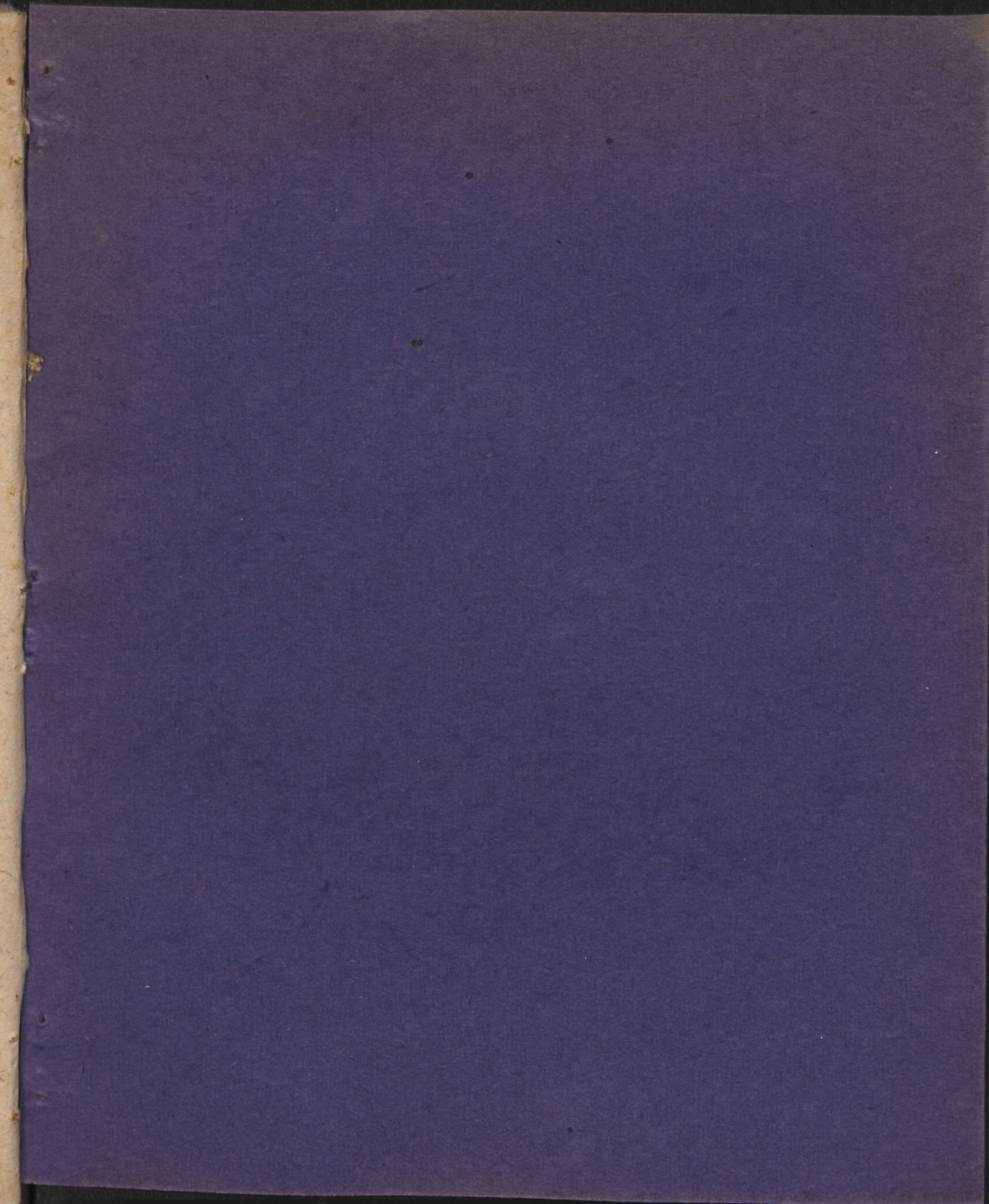
mentum verbales, ita; ut in propria vœcum significatione res non sub-
sit, vel, ut non sint reales. Nec (2.) quæstio est, an dicantur verba-
les, quia plane falsæ sint: hoc enim negat aduersa pars, sed quia sint
tropica, vel alloecosi, vel synechdoche, aut aliâ quâdam figurâ affe-
ctæ, ut nominetur aliud, aliud intelligatur.

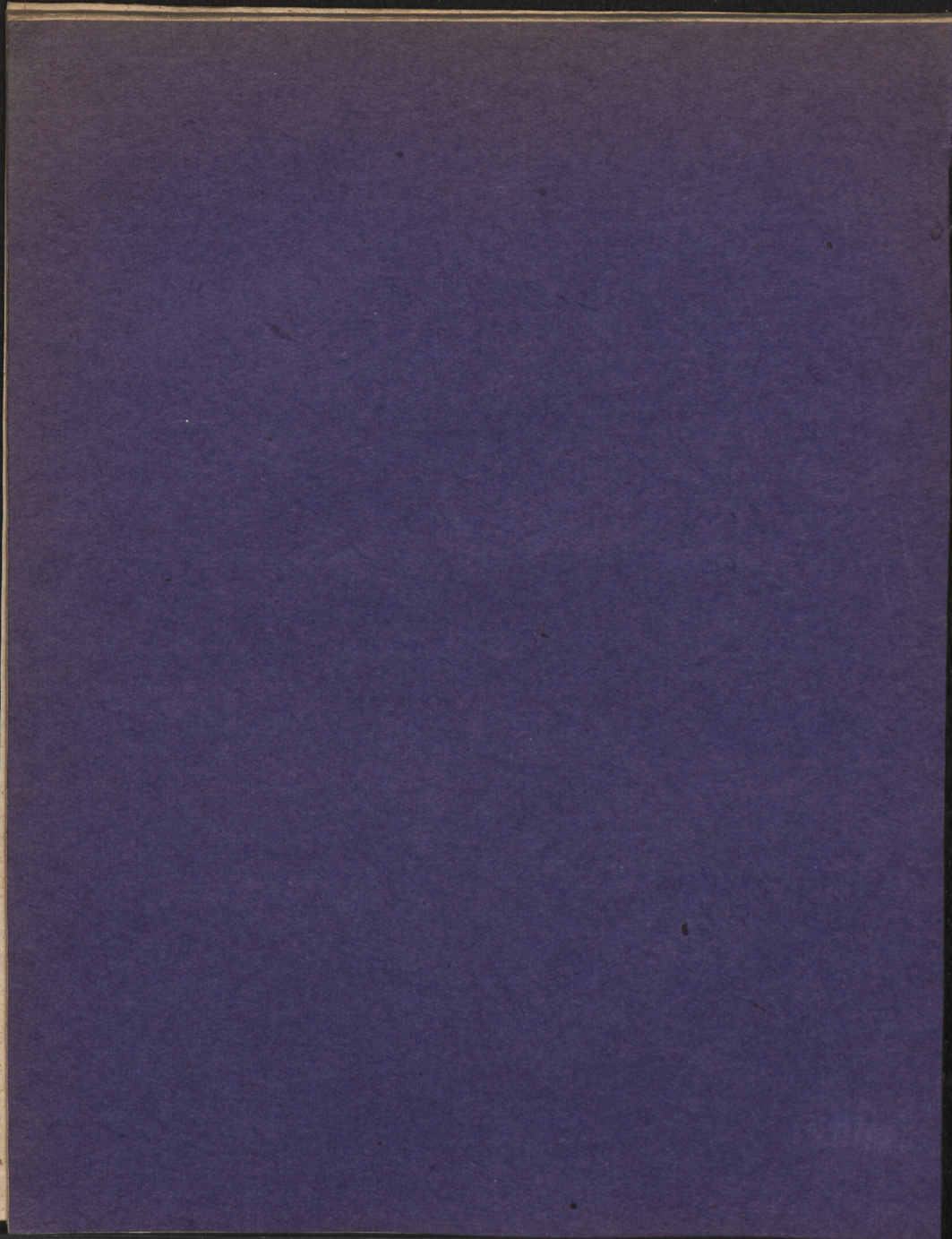
§. 35. His ita constitutis sequentes Adfertionis nostræ ratio-
nes subjungimus: I. Quæ prædicationes fundantur in τὸ ῥῆ τὸ Scripturæ, illæ non sunt Tropica sed propria. Atqui prædicationes
personales DEUS est Homo, Homo est DEUS, fundantur in τὸ ῥῆ τὸ
Scripturæ Jer. 23. v. 6. Matt. 16. v. 13. 16. Rom. 9. 5. Luc. 1. 35. 1. Co-
rinth. 15. 47. E. Major inde patet, quia à literâ ac proprietate Scri-
pturæ citrà summam necessitatem non est recedendum, cum primis
in propriâ articulorum fidei fede. II. Quarum prædicationum nul-
la pars mutat nativam significationem, ea non est tropica, sed pro-
pria: Tropus enim est, juxta Quintilianum lib. 8. c. 6. *verbi vel ser-
monis à propriâ significatione in aliam mutatio*, vel, ut ait Aristoteles
lib. de Poëtica c. 21. *ὀνόματι ἀλλοτρίῳ ἰσχυροῦ*, *alieni nominis illa-
tio*. Atqui prædicationum personalium Homo est DEUS, DEUS
est Homo, nulla vox mutat nativam significationem: *homo enim ho-
minem, DEUS DEUM significat, est unionem personalem, sive
identitatem hypostaseos*; nam copula subjectum & prædicatum
idem esse dicit ratione hypostaseos. E. prædicationes personales
non sunt tropica. III. Conclusio, quæ bono Syllogismo exposito-
rio inferitur, æquæ propriam prædicationem facit, quàm sunt præ-
missæ. Conclusio enim non habet alios terminos, quàm erant in
præmissis. Sed prædicationes personales sunt conclusiones, quæ
bono Syllogismo expositorio inferuntur, veluti: *Hæc persona vel
CHRISTVS est DEVS. Hæc persona vel CHRISTVS est Homo.*
E. Homo est DEVS &c. E. prædicationes personales æquæ propria
sunt quàm præmissæ. Et quemadmodum in præmissis modò dati
Syllogismi expositorii *DEVS & Homo* non improprie sed proprie ac-
cipitur, neque verbaliter tantùm sed realiter imò realissimè prædica-
tur (non enim CHRISTUS est DEUS verbaliter tantùm vel im-
proprie): ita & in conclusione, vi dispositionis Logicæ, Subjectum ac
Prædicatum proprie accipi oportet, ut prædicatio exurgat *realis*, non
autem

autem verbalis tantum. Similiter si a concludas: *Quicumque natus est ex Maria, est Filius DEI, vel DEVS benedictus in secula.* At *hic homo natus est ex Maria. E. hic homo est Filius DEI, vel DEVS benedictus in secula.* Nullus hic est tropus, vel in Majori, vel in Minori, sed propositiones intelliguntur proprie: quapropter nec in Conclusionem Tropus concedendus est s. in subiecto s. in predicato, quoniam in legitima concludendi forma non aliter extrema in conclusione inferri oportet, quam accipiuntur in praemissis, alias quatuor termini orientur. Adde IV. quod illa praedicationes DEUS est Homo, Homo est DEUS, Nestorianis à Catholica Ecclesia oppositae sint. At non stringerent eosdem, si improprie ac tropice exponenda essent: Ita enim facile eas Nestoriani admittunt, nec inficiantur, sed urgent ac contendunt hominem improprie esse DEUM, Nos abruptimus filium, verbis Angelicis concludentes:

*Δόξα ἐν ὑψίστοις τῷ Θεῷ, καὶ Πατρὶ Ἰησοῦ Χριστῷ
καὶ ἀποστόλοις ἁποστόλοις.*

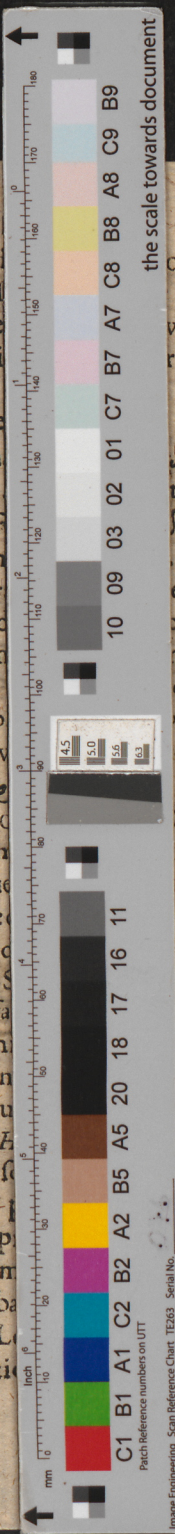

tantum verbales, ita, ut in propria voceum signi-
fit, vel, ut non sint reales. Nec (2.) quæstio est
les, quia plane falsa sint: hoc enim negat adve-
tropica, vel alloesi, vel synechdoche, aut ali-
cæ, ut nominetur aliud, aliud intelligatur.

§. 35. His ita constitutis sequentes Adse-
nes subjungimus: I. Quæ prædicationes funda-
pturæ, illæ non sunt Tropica sed propria.
personales DEUS est Homo, Homo est DEUS, f
Scripturæ Jer. 23. v. 6. Matt. 16. v. 13. 16. Rom
rinth. 15. 47. E. Major indè patet, quia à liter
pturæ citrà summam necessitatem non est receo
in propria articulorum fidei fede. II. Quarum
la pars mutat nativam significationem, ea non
pria: Tropus enim est, juxtà Quintilianum lib
monis à propria significatione in aliam mutatio, v
lib. de Poëtica c. 21. *ὀνόματι τῆς ἀλλοτρίης ἰσχυροῦ*
tio. Atqui prædicationum personalium Homo
est Homo, nulla vox mutat nativam significationem
minem, DEVS DEUM significat, est unione
identitatem hypostaseos; nam copula subje-
idem esse dicit ratione hypostaseos. E. præc
non sunt tropicæ. III. Conclusio, quæ bono S
rio infertur, æquè propriam prædicationem fa-
missæ. Conclusio enim non habet alios term
præmissis. Sed prædicationes personales sun
bono Syllogismo expository inferuntur, velu
CHRISTVS est DEVS. Hæc persona vel CH
E. Homo est DEVS &c. E. prædicationes pers
sunt quàm præmissæ. Et quemadmodum in
Syllogismi expository DEVS & Homo non imp
cipitur, neque verbaliter tantum sed realiter im-
tur (non enim CHRISTUS est DEUS verba
proprie): ita & in conclusione, vi dispositionis L
Prædicatum proprie accipi oportet, ut prædicati

on sub-
verba-
via sine
rà affe-
ratio-
Scri-
tiones
S pη τῆς
i. Co-
e Scri-
primis
m nul-
d pro-
el ser-
oteles
is illa-
DEUS
m ho-
i, sive
catum
onales
osito-
t præ-
ant in
, quæ
na vel
Homo.
proprie
o dati
rie ac-
edica-
el im-
m ac
, non
utem